

DPS

DEMOKRATSKA PARTIJA
SOCIALISTA CRNE GORE

POSLANIČKI KLUB

81000 Podgorica
Bulevar Sv. Petra Cetinjskog 10

tel: 020/ 242 161

faks: 020/ 247 572

e-mail: klub.dps@skupština.me

SKUPŠTINA CRNE GORE

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

-Predsjedniku-

PRIMLJENO:	28. 10	20	19	GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-61-219-269			
VEZA:				
EPA:				
SKRAĆENICA:	PRILOG:			

Broj: _____

Datum, _____

Na osnovu člana 187 i 188 Poslovnika skupštine Crne Gore, Ministru rada i socijalnog staranja, Kemalu Purišiću, postavljam sljedeće

POSLANIČKO PITANJE :

Uvaženi ministre Purišiću, sta znači „Sistem vaučera“, projekat koji Vam je prezentovala ekspertska grupa TAIEX, sistem koji koriste razvijene evropske zemlje, koji ako je dobro postavljen i inplementiran, predstavlja jednu od mjera za sprečavanje sive ekonomije ?

Obrazloženje:

Imajući u vidu da je Vlada Crne Gore u vrhu svojih prioriteta definisala borbu protiv sive ekonomije i rada na crno, da za postizanje ovog cilja preuzima aktivnosti koordinisanih na više nivoa, kontinuirano unaprjeđujući sistem kako normativno, tako i institucionalno, projekat uspostavljanja vaučer sistema, predstavljen od strane ekspertske komisije TAIEX, kao jedne od mjera za suzbijanje sive ekonomije, učinio se vrlo interesantan, sistem koji su u proteklih 15 godina razvijale evropske države, prvenstveno Belgija.

Stoga cijenim vrlo korisnim i interesantnim sve informacije oko sistema koje ćete podijeliti danas sa nama, posebno iz ugla populacije radno sposobnih žena, koji su sve preduslovi neophodni za njegovu realizaciju i koja je u tome posebna uloga Vlade CG.

Poslanica

Ana Nikolić

Crna Gora

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	6. 11	20 19	GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-61-2/19-269/2		
VEZA:			
EPA:			
SKRAĆENICA:	PRILOG:		

Adresa: Rimski trg 46,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 482 184
fax: +382 20 234 227
www.mrs.gov.me

Br: 023-897/19-1

29. oktobar 2019.godine

SKUPŠTINA CRNE GORE
Generalni sekretar

PODGORICA

Veza: Vaš akt 00-61-2/19-269 od 28.10.2019.godine

Predmet: Odgovor na poslaničko pitanje poslanice Ane Nikolić

U vezi Vašeg akta 00-61-2/19-269 od 28.10.2019.godine, na osnovu člana 191 Poslovnika Skupštine Crne Gore, na pitanje poslanice Demokratske partije socijalista Crne Gore Ane Nikolić postavljeno ministru rada i socijalnog staranja Kemalu Purišiću, koje glasi:

„Uvaženi ministre Purišiću, šta znači „Sistem vaučera“ projekat koji Vam je prezentirala ekspertska grupa TAIX, sistem koji koriste razvijene zemlje, koji ako je dobro postavljen i implementiran, predstavlja jednu od mjera za sprečavanje sive ekonomije?“

U skladu sa članom 191 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore, Ministarstvo rada i socijalnog staranja daje sledeći

ODGOVOR

U cilju efikasnije saradnje nadležnih organa, veće transparentnosti i snažnije saradnje sa drugim institucijama i poreskim obveznicima, Vlada je formirala Komisiju za suzbijanje sive ekonomije, u čijem sastavu su predstavnici organa nadležnih za sprovođenje mjera u borbi protiv sive ekonomije.

Kao jedan od resora nadležnih za borbu protiv sive ekonomije, Ministarstvo rada i socijalnog staranja je apliciralo za dobijanje ekspertske podrške preko TAIX instrumenta, što je Evropska komisija i odobrila.

U zajedničkoj komunikaciji Evropske komisije i predstavnika Ministarstva rada i socijalnog staranja izabrana je Belgija, država koja je razvila mehanizme za borbu protiv sive ekonomije i rada na crno. Iskustva Belgije predstavili su experti koji su boravili u Crnoj Gori.

Učesnici ekspertske misije bili su predstavnici Ministarstva rada i socijalnog staranja, Socijalnog Savjeta, Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, Ministarstva finansija, Poreske uprave, Uprave za inspeksijske poslove i Uprave carina.

Ekspertska misija je predstavila način na koji funkcioniše sistem vaučera za domaćinstva i lokalne usluge u belgijskom dijelu (Flandrija, Valonija i Brisel).

Predstavljeni su organizacioni model, ciljevi, ovlašćene aktivnosti, ključni akteri, budžetske implikacije i statistički podaci.

Eksperti su tokom prezentacije ukazali da su korisnici vaučer sistema niskokvalifikovani, dugoročno nezaposleni radnici, migranti, zatim žene koje su opterećene kućnim poslovima i starija lica. Aktivnosti u domaćinstvu se odnose na: čišćenje kuće, pranje i peglanje, šivenje i pripremanje jela. Aktivnosti van kuće se odnose na: kupovinu namirnica, prevoz osoba sa smanjenom pokretljivošću i sl.

Kada govorimo o društvenom uticaju vaučer sistema i efektima na socijalna davanja, prije šeme o vaučer uslugama procenat onih koji rade bio je 35.6%, a nakon uvođenja šeme o vaučer uslugama, procenat je bio 43,8%, što znači da se povećao broj radno aktivnog stanovništva. Smanjio se broj neaktivnih lica na način što je prije uvođenja šeme o vaučer sistemima iznosio 30%, a nakon uvođenja vaučer sistema iznosio je 13.2 %.

Posmatrajući efekte na socijalna davanja i tržište rada može se konstatovati da se procenat socijalnih davanja znatno smanjio i prije uvođenja šema je iznosio 35.8%, a nakon uvođenja vaučer sistema smanjio se na 25,9%, što znači nekih 10 procenata.

Primjenjivanje ovog modela/vaučer sistema ima prednosti kao što su:

- Podržava veće zapošljavanje žena, omogućavajući zaposlenim ženama podršku za pomoć u obavljanju neophodnih kućnih poslova.
- omogućava legalizaciju poslova koji su u zoni sive ekonomije.
- štiti zaposlene, u kome su najčešće žene, omogućavajući im regularan radno-pravni status, zdravstveno-socijalnu zaštitu i penzijski staž.
- smanjuje opterećenje na socijalne fondove jer značajan broj zaposlenih po ovom modelu je prethodno bio korisnik socijalne zaštite.

Takođe, postoje i određeni rizici:

- sistem zahtijeva ulaganje, jer se subvencionira dio bruto zarade zaposlenih

Eksperti angažovani u ovoj misiji su istakli da sistem vaučera potencijalno nudi mogućnost za rješavanje pitanja na koja je ukazala Komisija za suzbijanje sive ekonomije i relevantne institucije. Ova mjera je prvobitno urađena da olakša kombinaciju rada i porodičnog života, borbu protiv sive ekonomije u službi domaćinstva. Preduslov za uspjeh programa jeste visok stepen organizacione sposobnosti vladinih institucija i uslužnih preduzeća.

Preporučuje se da Crna Gora uradi analizu o promjenama/ izmjenama, odnosno da se usredsredi na optimalno funkcionisanje u crnogorskom kontekstu, koji se razumljivo, razlikuje od belgijskog.

Zaključak belgijskih eksperata jeste da bi kolege iz Crne Gore trebalo da pokrenu pilot projekat kako bi kroz praksu na malom primjeru procijenili da li implementacija ovog sistema odgovara crnogorskom tržištu rada. Takođe, kod realizacije predlažu ekspertsku podršku kroz twinning projekat.

Ministarstvo rada i socijalnog staranja analizira predstavljeni vaučer sistem. Imajući u vidu da njegova puna primjena podrazumjeva prilagođavanje zakonodavnog okvira, stanovišta smo da bi pokretanje i realizacija pilot projekta pokazala kolike efekte ovakva mjera može da donese za smanjenje sive ekonomije i uređenja crnogorskog tržišta rada.

S poštovanjem,

MINISTAR
Kemal Purišić

